RETSMØDERAPPORT
i sag C-347/87 *

I — Sagsfremstilling

1. I Italien er det under strafansvar forbudt producenter, importører, grossister og detailhandlere at sælge sukker til en højere pris end den maksimalpris, som er fastsat af Det Interministerielle Prisnævn (herefter benævnt »Prisnævnet«).

2. Ved foranstaltning nr. 39/1984 af 24. oktober 1984 nedsatte Prisnævnet med virkning fra den 30. oktober 1984 maksimalprisen for sukker med 40,09 LIT pr. kg i forhold til den tidligere pris.

3. For at sikre, at de erhvervsdrivende, som var berørt af maksimalprisernes nedsættelse, kunne opretholde deres indtægter, gav Prisnævnet ved foranstaltning nr. 39/1984 Cassa conguaglio zucchero tilladelse til, med virkning fra den 30. oktober 1984, at yde en godtgørelse på 37,12 LIT pr. kg hvidt sukker, som den 29. oktober 1984 var på lager hos forhandlerne.

4. Den 14. og 28. november 1984 gav de italienske myndigheder Kommissionen meddelelse om denne foranstaltning.

5. Den 25. oktober 1986 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse i EF-Tidende (EFT C 269, s. 2), hvoraf fremgik, at Kommissionen havde indtaget det standpunkt, at den godtgørelse, som var ydet ved den vedtagne foranstaltning nr. 39/1984, havde karakter af en støtte i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1's forstand og ikke var omfattet af undtagelserne i artikel 92, stk. 3. Kommissionen ville derfor indlede en procedure vedrørende denne støtte i henhold til EØF-Traktatens artikel 93, stk. 2, første afsnit. Af samme meddelelse fremgik, at Kommissionen den 18. december 1985 havde truffet beslutning om, at den italienske maksimalprisordning for sukker ikke udgjorde nogen overtrædelse af Fællesskabets prisordning.

6. Ved beslutning af 8. april 1987 om den italienske regerings støtte til italienske sukkerforhandlere (som blev offentliggjort den 4. november 1987 i EFT L 313, s. 24) fastslog Kommissionen, at denne støtte, i form af et beløb på 37,12 LIT pr. kg for hvidt oplagret sukker til de italienske forhandlere, var uforenelig med fællesmarkedet i henhold til Traktatens artikel 92 og ikke måtte ydes.

7. Det er denne beslutning, som de sagsøgende selskaber, der er italienske sukkerforhandlere, har indbragt for Domstolen med påstand om, at beslutningen annulleres.

II — Skriftveksling og parternes påstande

1. Sagsøgernes stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 11. november 1987.

2. Kommissionen har i medfør af procesreglementets artikel 91, stk. 1, påstået sagen

* Processprog: italiensk.

afvist. Ved kendelse af 23. november 1988 har Domstolen besluttet, at formaliteten skal behandles samtidig med realiteten.

3. *Sagsøgerne* har nedlagt følgende påstande:

— det statueres, at sagsøgerne har søgsmålskompetence;

— annullation af Kommissionens beslutning af 8. april 1987, der er rettet til den italienske stat og ikke offentliggjort, og hvorved Kommissionen fastslog [jfr. Kommissionens skrivelse nr. SG (87) D/6225 af 18. maj 1987, som de sagsøgende virksomheder først fik kendskab til få dage inden sagsanlægget], at den godtgørelse, som blev ydet ved Prisnævnets foranstaltning nr. 39/1984 (samt nr. 41/1984), er uforenelig med fællesmarkedet;

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, gebyrer og honorarer.

4. Sagsøgte, *Kommissionen*, har nedlagt følgende påstande:

— afvisning;

— subsidiært frifindelse;

— sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

5. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

6. I medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og stk. 2, har Domstolen ved afgørelse af 4. oktober 1989 henvist sagen til Sjette Afdeling.

III — Parternes anbringender og argumenter

A — *Formaliteten*

1. *Kommissionen* har fremført en formalitetsindsigelse, som den i første omgang har baseret på nedennævnte to anbringender.

a) Det første anbringende er, at sagen blev anlagt efter udløbet af to-månedersfristen i EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, og dermed for sent. Stævningen blev nemlig først indgivet den 11. november 1987, selv om sagsøgerne allerede den 1. august 1987 fik kendskab til den anfægtede beslutning, omend denne hverken var offentliggjort i EF-Tidende eller meddelt nogen af de sagsøgende virksomheder. Den 1. august 1987 blev der således offentliggjort en meddelelse i *Gazzetta Ufficiale della Repubblica italiana* om den beslutning, Kommissionen havde truffet den 8. april 1987, og som anfægtes under sagen. Følgelig må søgsmålsfristen regnes fra tidspunktet for offentliggørelsen af sidstnævnte meddelelse, hvorved sagsøgerne blev bekendt med den anfægtede beslutning.

I en senere berigtigelse til Domstolen af 4. maj 1988 har Kommissionen imidlertid erkendt, at den anfægtede senere beslutning blev offentliggjort i EF-Tidende af 4. november 1987. I svarskriftet har Kommissionen herefter frafaldet dette første anbringende til støtte for formalitetsindsigelsen.

b) Kommissionens andet anbringende til støtte for formalitetsindsigelsen er, at sagsøgerne kun tilsyneladende anfægter den omtvistede, af Kommissionen i medfør af Trak-

tatens artikel 93, stk. 2, trufne beslutning, som er rettet til Italien, men i virkeligheden ønsker dom for, at Den Italienske Republik tilsidesatte sine forpligtelser i medfør af fællesskabsretten, da den indførte og opretholdt en ordning om fastsættelse af maksimalpriser for engros- og detailsalg af sukker. Sagsøgerne bestrider således ikke konstateringen i den anfægtede beslutning, hvorefter udbetalingen til italienske forhandlere af 37,12 LIT pr. kg for hvidt oplagret sukker udgjorde en med fællesmarkedet ifølge Traktatens artikel 92 uforenelig støtte, men gør alene gældende, at Kommissionen har gjort sig skyldig i en retsstridig undladelse ved at forsømme at opnå dom for, at den italienske maksimalprisordning for sukker strider mod fællesskabsretten. Private har imidlertid ingen muligheder for at anlægge traktatbrudssag og kan ikke indbringe passivitetssøgsmål til omstødelse af en retsakt, hvorved Kommissionen afslår at indlede en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 169 (jfr. dom af 1. marts 1966 i sag 48/65, Lütticke, Sml. 1965-1968, s. 169). Sagsøgerne kan således ikke omgå denne retstilstand ved at søge den af Kommissionen i henhold til artikel 93, stk. 2, trufne beslutning annulleret. Følgelig bør sagen afvises, da sagsøgerne ikke har søgsmålskompetence.

I svarskriftet har Kommissionen fremhævet, at sagsøgerne i deres indlæg vedrørende formalitetsindsigelsen ikke har fremført noget som helst argument, der kan tilbagevise Kommissionens argumentation.

Endelig har Kommissionen i duplikken gjort gældende, at sagsøgerne i replikken har fordrejet Kommissionens argumentation ved at pådutte Kommissionen den opfattelse, at den italienske maksimalprisordning for sukker først skal kendes retsstridig, før sagsøgerne kan anfægte den omtvistede beslutning. Efter Kommissionens opfattelse er den italienske ordnings lovlighed helt uden betydning. Selv om den anfægtede beslutning i betragtningerne indeholder en henvisning til Kommissionens beslutning af 18. december 1985 — hvorved den fastslog, at den ikke fandt, at den italienske sukkerprisordning var i strid med Fællesskabets prisordning — kan beslutningen ikke siges at være baseret på Kommissionens retlige opfattelse på dette punkt.

2. a) Over for det første anbringende til støtte for formalitetsindsigelsen gør *sagsøgerne gældende*, at deres brancheorganisation intervenerede på et tidspunkt, inden sagen var kommet for Domstolen, og besvarede Kommissionens meddelelse, som var offentliggjort i EF-Tidende af 25. oktober 1986. Følgelig var Kommissionen forpligtet til at give de interesserede parter meddelelse om resultatet af den procedure, den havde iværksat i henhold til artikel 93. De oplysninger, som var offentliggjort den 1. august 1987 i *Gazzetta Ufficiale della Repubblica italiana*, og som indeholdt en henvisning til den anfægtede beslutning, gjorde det ikke muligt at identificere beslutningen nærmere eller at skaffe sig kendskab til dens nøjagtige indhold, hvorfor denne meddelelse ikke kan antages at have udløst søgsmålsfristen. Søgsmålsfristens begyndelsestidspunkt må følgelig regnes fra det tidspunkt, da den anfægtede beslutning blev offentliggjort i EF-Tidende den 4. november 1987.

I replikken har sagsøgerne blot taget til efterretning, at Kommissionen har frafaldet det første anbringende.

b) Sagsøgerne anfører videre, at der heller ikke kan gives Kommissionen medhold i dennes andet anbringende til støtte for for-

malitetsindsigelsen, da Kommissionen på grund af sin manglende beherskelse af det italienske sprog har misforstået sagsøgernes argumentation. Læser man nemlig stævningen opmærksomt, vil man blive klar over, hvorom tvisten reelt drejer sig. Af stævningen fremgår nemlig, at den ydede godtgørelse ikke er nogen støtte, men har karakter af en fordeling af det tab, som blev forvoldt sukkerforhandlerne på grund af den italienske ordning, hvis modstrid med fællesskabsretten Kommissionen burde have fastslået, hvilket den dog undlod.

I replikken tilføjer sagsøgerne, at Kommissionen åbenbart er af den opfattelse, at de implicerede virksomheder ikke kan anfægte den omtvistede beslutning, men at det først må fastslås, at den italienske sukkerprisordning er retsstridig, hvilket alene kan ske under en af Kommissionen anlagt traktatbrudssag. Efter sagsøgernes opfattelse følger det direkte af Kommissionens beslutning af 18. december 1985 — hvori den fastslog, at den italienske ordning var forenelig med fællesskabsretten — at den ved Prisnævnets foranstaltning nr. 39/1984 ydede godtgørelse måtte anses for uomgængeligt nødvendig for at undgå enhver form for forskelsbehandling i strid mod EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit, *såvel* i forholdet mellem de italienske forhandlere, der havde solgt sukker før den 30. oktober 1984, og dem, der solgte efter dette tidspunkt, *som* i forholdet mellem italienske og andre EF-virksomheder. Godtgørelsen var derfor ikke nogen støtte, men en erstatning, som skulle sikre, at der ikke blev udøvet nogen forskelsbehandling på grund af den italienske prisfastsættelsesordning, hvilket ville have været i strid med fællesskabsretten. Heraf slutter sagsøgerne, at kvalifikationen af Prisnævnets godtgørelse som en traktatstridig støtte ifølge selve den anfægtede beslutning er gjort betinget af, at det efterprøves, om den italienske sukkerprisordning er forenelig med Fællesskabets ordning, hvilket fremgår af, at den anfægtede beslutning er baseret på Kommissionens beslutning af 18. december 1985. Følgelig er der intet holdepunkt i Kommissionens argument om, at der ikke findes nogen forbindelse mellem spørgsmålet om den italienske ordnings forenelighed med fællesskabsretten og kvalfikationen af godtgørelsen som en støtte, og dermed heller ikke noget holdepunkt i Kommissionens argument om, at sagen bør afvises, fordi den forudsætter, at den italienske ordning er uforenelig med fællesskabsretten.

B — *Realiteten*

1. *Sagsøgerne* har for det første gjort gældende, at den italienske maksimalprisordning for sukker er i strid med visse bestemmelser i EØF-Traktaten. Dels er en national prisfastsættelsesordning, der kan hindre samhandelen inden for Fællesskabet, nemlig i strid med Traktatens artikel 30, dels indebærer Traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit — der gælder såvel for forskelsbehandling forvoldt af EF-institutionerne som af medlemsstaterne — et forbud mod enhver forskelsbehandling af italienske erhvervsdrivende, som skyldes tab, der er forvoldt ved et ulovligt prisindgreb fra de nationale myndigheders side.

Efter sagsøgernes opfattelse er den italienske ordning vedrørende maksimalpriser for sukker desuden i strid med Domstolens praksis om prisfastsættelse inden for rammerne af de fælles markedsordninger for landbruget. I den forbindelse anfører sagsøgerne, at sukkersektoren er udtømmende reguleret ved den EF-ordning, som blev indført ved Rådets forordning nr. 1785/81 af

30. juni 1981 om den fælles markedsordning for sukker (EFT L 177, s. 4). Ved sidstnævnte forordning er der tillagt Rådet og Kommissionen enekompetence på dette område, hvilket afskærer medlemsstaterne fra at udøve en konkurrerende kompetence på området (jfr. domme af 18. juni 1970 i sag 74/69, Krohn, Sml. s. 69, og af 30. januar 1974 i sag 159/73, Hannoversche Zucker, Sml. s. 121). Hvad særlig angår fastsættelsen af sukkerpriserne, er det fast praksis (jfr. domme af 23. januar 1975 i sag 31/74, Galli, Sml. s. 47, af 6. november 1979 i sag 10/79, Toffoli, Sml. s. 3301, af 6. november 1979 i sagerne 16/79-20/79, Danis, Sml. s. 3327, af 17. januar 1980 i sagerne 95/79 og 96/79, Kefer, Sml. s. 103, og af 5. juni 1985 i sag 116/84, Roelstraete, Sml. s. 1705), at medlemsstaterne inden for de områder, som er omfattet af en fælles markedsordning — og så meget mere, når ordningen er baseret på en fælles prisordning — er afskåret fra ved udstedelse af ensidige nationale foranstaltninger at gribe ind i prisdannelsesmekanismen, som denne er fastsat ved den fælles ordning. Efter Domstolens praksis på dette område findes der kun én fremgangsmåde, som er forenelig med fællesskabsretten, og hvorved medlemsstaterne på et område under en fælles markedsordning kan sikre opfyldelsen af de formål, der er fastsat i medlemsstaternes nationale lovgivning vedrørende bekæmpelsen af prisstigninger, og den består i, at medlemsstaterne i EF's regi tager initiativ til, at der af det kompetente EF-organ indføres eller gives tilladelse til indførelse af foranstaltninger, som opfylder de krav, der følger af et fælles marked (jfr. dommen i førnævnte Galli-sag).

Sagsøgerne anfører videre, at Domstolen med hensyn til fastsættelsen af priser i produktions- og engrosleddet har fastslået, at en national lovgivning, hvis formål er at fremme dannelsen af en ensartet produktionspris, uanset om denne fastsættes nationalt eller regionalt, ved aftale eller af myndighederne, efter sin art falder uden for den kompetence, der er forbeholdt medlemsstaterne (jfr. førnævnte dom i Toffoli-sagen), og at alene Fællesskabet har kompetence til at træffe særlige foranstaltninger, hvorved der foretages indgreb i prisdannelsesmekanismen, navnlig ved at begrænse virkningerne af et ændret EF-prisniveau, det være sig en ændring i interventionspriserne eller en ændring i vekselkursen for den nationale valuta i forhold til regningsenheden, medmindre der udtrykkeligt er gjort undtagelse vedrørende denne kompetence (jfr. dom af 25. maj 1977 i sag 77/76, Cucchi, Sml. s. 987).

Vedrørende prisfastsættelsen i detailleddet anfører sagsøgerne, at en af Fællesskabet udstedt landbrugsforordning, som indeholder en prisordning, der finder anvendelse i produktions- og engrosleddet, ikke efter Domstolens praksis ændrer ved medlemsstaternes beføjelse til — medmindre Traktaten indeholder modstående bestemmelser herom — at træffe egnede foranstaltninger vedrørende prisdannelsen i detail- og forbrugerleddet, forudsat at foranstaltningerne ikke bringer formålene med den fælles markedsordning eller dennes funktion i fare, navnlig den heri indeholdte prisordning (jfr. førnævnte domme i Galli-, Danis- og Kefer-sagerne). Fællesskabsretten er således ikke til hinder for, at en medlemsstat ensidigt fastsætter en maksimal fortjenstmargin ved salg af det pågældende produkt i detailleddet, som i det væsentlige beregnes på grundlag af indkøbsprisen i det tidligere omsætningsled, og som veksler med denne pris, forudsat at den indkøbspris, der anvendes som grundlag for beregningen af fortjenstmarginen, forhøjes med de salgsomkostninger og udgifter i forbindelse med indførslen, som detailhandlere faktisk har afholdt i forbindelse med indkøbet af produkterne og salget til forbrugerne, samt at fortjenstmarginen

fastsættes på et sådant niveau, at den dels ikke hindrer samhandelen inden for Fællesskabet (jfr. førnævnte dom i Kefer-sagen), dels giver detailhandlerne mulighed for at opnå et rimeligt vederlag for deres indsats (jfr. førnævnte dom i Roelstraete-sagen).

Heraf udleder sagsøgerne, at det er retsstridigt at indføre nationale ordninger vedrørende fastsættelse af priser i produktions- og engrosleddet for produkter, som er omfattet af en fælles markedsordning, omend Domstolen nok anerkender, at medlemsstaterne har kompetence til at foretage indgreb og kontrollere priserne på de produkter, der sælges til den endelige forbruger, men dog fastsætter klare grænser for medlemsstaternes kompetence på dette område. De nationale myndigheder kan kun foretage lovlige indgreb i prisfastsættelsen for landbrugsprodukter i detailleddet, som er omfattet af en fælles markedsordning, såfremt den tager hensyn til samtlige de elementer, der normalt indgår i prisdannelsen for produkter på det frie marked, dvs. indkøbsprisen på råvarer, udgifterne til forarbejdning og salg samt en vis rimelig fortjeneste. Enhver anden beregningsmetode vil være i strid med fællesskabsretten, i særdeleshed en metode, hvorefter medregnes et vist fast beløb for devaluering af valutaen.

På trods af Domstolens praksis har Kommissionen aldrig i de tyve år, hvor der har eksisteret en fælles markedsordning for sukker, gjort sin stilling op vedrørende den italienske ordning for fastsættelse af sukkerpriser. Trods de talrige sager herom for Domstolen, hvor lovligheden af den italienske ordning er blevet draget i tvivl, har Kommissionen konsekvent taget afstand fra at foranledige den italienske ordning afskaffet og dermed tolereret, at Italien i strid med fællesskabsretten og til skade for de implicerede erhvervsdrivende fastsætter sukkerpriser for samtlige omsætningsled. Desuden har Kommissionen i sin meddelelse af 25. oktober 1986 og i betragtningerne til den anfægtede beslutning endog henvist til en beslutning af 18. december 1985, hvori den indtog det standpunkt, at den nationale sukkerprisordning i Italien ikke var i strid med Fællesskabets prisordning.

Under disse omstændigheder er Kommissionen nu afskåret fra at anfægte den i 1984 af Prisnævnet ydede godtgørelse. Den ved foranstaltning nr. 39/1984 af Prisnævnet trufne afgørelse om at nedsætte maksimalpriserne på sukker medførte et alvorligt tab for de implicerede erhvervsdrivende, som det var nødvendigt at udligne ved godtgørelsen. Det, som Kommissionen har kvalificeret som en traktatstridig statsstøtte, er i virkeligheden en af de italienske myndigheder ydet godtgørelse for det tab, der blev påført de pågældende erhvervsdrivende på grund af den nationale maksimalprisordning. Når Kommissionen ikke har taget skridt til at få fastslået, at ordningen er i strid med fællesskabsretten, er den afskåret fra at betragte godtgørelsen — hvis formål var at udbedre skadevirkningerne af en ulovlig foranstaltning — som en EF-stridig foranstaltning. Følgelig er den anfægtede beslutning retsstridig og bør annulleres.

En anden omstændighed, som gør det endnu klarere, at Kommissionens opfattelse er uberettiget, er, at omkring 20% af sukkerlageret pr. 29. oktober 1984 havde oprindelse i EF, hvilket beviser, at den udbetalte

godtgørelse ikke havde noget protektionistisk formål og altså ikke tilsigtede at give italiensk sukker en fortrinsstilling frem for andet EF-sukker.

Sagsøgerne tilføjer, at Kommissionen i sit forsvar for den italienske sukkerprisordning forveksler Domstolens praksis om engrospriser og forbrugerpriser. Den italienske ordning vedrører fastsættelsen af engrospriser, hvor medlemsstaterne ikke har nogen beføjelser, men hvor Kommissionen er enekompetent til at fastsætte priserne på landbrugsprodukterne (jfr. dom af 1. juli 1987 i sag 216/86, Antonini, Sml. s. 2919). Følgelig må den italienske ordning, som indebærer en fuldstændig blokering af priserne i samtlige omsætningsled, antages at være i flagrant modstrid med fællesskabsretten. Endelig yder Tasca-dommen (dom af 26. februar 1976 i sag 65/75, Sml. s. 291) ikke, henset til Domstolens faste praksis på området — jfr. de af sagsøgerne anførte domme — nogen støtte for Kommissionens argumentation, som hævdet af denne.

2. *Kommissionen* finder, at der foreligger en juridisk uholdbar argumentation, når sagsøgerne, uden at gøre indsigelse mod selve støtten, hævder, at den omhandlede godtgørelse havde til formål at udligne tabet som følge af den nationale prisordning, og at prisordningen strider mod fællesskabsretten, samt at Kommissionen burde have iværksat en traktatbrudsprocedure over for Den Italienske Republik.

Kommissionen gør i den forbindelse for det første gældende, at den italienske sukkerprisordning ikke strider mod fællesskabsretten. Det fremgår nemlig af Domstolens praksis, at en national ordning for fastsættelse af priser i engros- og / eller detailleddet ikke i sig selv — i modsætning til, hvad der gælder med en prisfastsættelse i produktionsleddet — er uforenelig med fællesskabsretten, selv i landbrugssektorer omfattet af de forordninger, hvormed der er oprettet en fælles markedsordning for de pågældende produkter. Herfra gøres alene undtagelse, såfremt det kan godtgøres, at den nationale ordning vil kunne bringe den fælles markedsordnings formål og funktion i fare, dvs. navnlig prisordningen (jfr. førnævnte dom i Tasca-sagen). Kommissionen tilføjer, at dommen i Kefer-sagen (jfr. ovenfor) ikke kan anføres til støtte for sagsøgernes opfattelse, men tværtimod udgør en bekræftelse af Domstolens faste praksis. Ifølge denne er medlemsstaterne afskåret fra ved udstedelse af nationale retsforskrifter at gribe ind i prisdannelsesmekanismen, som denne fremgår af den fælles markedsordning. Endvidere berører en EF-forordning med en prisregulering for såvel produktions- som engrosleddet ikke medlemsstaternes beføjelse til — medmindre der findes modstående bestemmelser herom i Traktaten — at træffe egnede foranstaltninger vedrørende prisdannelsen i detail- og forbrugerleddet, forudsat disse ikke bringer den fælles markedsordnings formål eller funktion i fare.

Vedrørende den af sagsøgerne anfægtede beslutning hævder Kommissionen, at beslutningens lovlighed fremgår af dens grunde. Det fremgår nemlig klart af beslutningens punkt IV.1, at det afgørende element i beslutningens begrundelse var, at den ydede godtgørelse udgjorde en statsstøtte, som medførte en fordrejning af konkurrencen i Fællesskabets samhandel. Støtten blev nem-

lig ydet de italienske forhandlere, som havde sukker på lager den 29. oktober 1984, hvorimod disses konkurrenter fra de øvrige medlemsstater ikke havde nogen mulighed for at opnå den anfægtede støtte, hvorfor støtten begunstigede de italienske sukkerforhandlere i forhold til sukkerforhandlere fra de øvrige medlemsstater. Godtgørelsen havde endvidere virkning for handelen med sukker mellem Italien og de andre medlemsstater, som foretog eksport heraf til Italien. Følgelig var den i 1984 ydede godtgørelse en støtte i artikel 92, stk. 1's forstand, og der kunne ikke i det foreliggende tilfælde gøres undtagelse i medfør af artikel 92, stk. 2 og stk. 3, således som det var anført af Kommissionen i punkt IV.2 i begrundelsen til den anfægtede beslutning.

Kommissionen finder slet ikke, at sagsøgerne har kunnet tilbagevise Kommissionens argumentation; de har blot hævdet, at den italienske ordning for fastsættelse af sukkerpriser strider mod fællesskabsretten, og at den udbetalte godtgørelse skulle afbøde virkningerne af de nedsatte maksimalpriser.

Vedrørende sagsøgernes første argument anfører Kommissionen, at selv om Domstolen skulle kende den italienske ordning stridende mod fællesskabsretten, hvilket Kommissionen dog anser for helt utænkeligt, findes der ingen forbindelse mellem den nationale ordning og den anfægtede beslutning, som kan begrunde, at ordningen skal annulleres; beslutningen var jo ingenlunde baseret på en konstatering fra Kommissionen af, at den italienske sukkerprisordning var EF-stridig. Det eneste, der er nævnt herom i beslutningen, er en oplysning i betragtningerne om, at Kommissionen ikke havde til hensigt at iværksætte en procedure mod Den Italienske Republik i henhold til Traktatens artikel 169. Denne oplysning udgør imidlertid ikke noget bærende eller juridisk nødvendigt element i beslutningens begrundelse.

Vedrørende sagsøgernes andet argument anfører Kommissionen, at det afgørende element i begrundelsen for den anfægtede beslutning er, at den omhandlede godtgørelse udgjorde en støtte, som var egnet til at fordreje konkurrencen, i hvilken forbindelse det er uden betydning, om det beløb, de italienske myndigheder udbetalte, havde til formål at afdæmpe virkningerne af den nationale sukkerprisordning. Såfremt støtten ikke var blevet udbetalt, ville Prisnævnets foranstaltning nr. 39/1984 desuden have nedsat fortjenstmarginen for de sukkermængder, de italienske forhandlere havde på lager, uden at medføre noget tab i absolutte tal. Den omstændighed, at der fandtes en italiensk kontrol med sukkerpriserne, havde følgelig ingen betydning for spørgsmålet, om den omhandlede godtgørelse kunne kvalificeres som en støtte efter artikel 92, stk. 1. Således må spørgsmålet, om ordningen anses for lovlig efter fællesskabsretten, dvs. navnlig efter bestemmelserne i den fælles markedsordning for sukker, være uden genstand. Selv om Kommissionen måtte være nået til det resultat, at den italienske sukkerprisordning var i strid med fællesskabsretten, og selv om den havde iværksat en procedure mod Den Italienske Republik i henhold til artikel 169, ville den af Kommissionen trufne beslutning, som anfægtes under sagen, under alle omstændigheder være lovligt vedtaget.

Kommissionen tilføjer endelig, at henvisningen til artikel 40, stk. 3, er helt uden rele-

vans. Der fandt nemlig ikke, som hævdet af sagsøgerne, nogen forskelsbehandling sted mellem producenter eller producentgrupper, men mellem de forhandlere, der havde, og dem, der ikke havde sukker på lager i Italien den 30. oktober 1984. Følgelig kan artikel 40, stk. 3, ikke finde anvendelse i denne sag.

F. A. Schockweiler
Refererende dommer